

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati. Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 22. avgusta 1901.

Štev. 34.

Vabilo na poučen shod,

katerega priredi

„Zveza slovenskih posojilnic v Celju“
za koroške slovenske posojilnice
v četrtek dné 29. avgusta 1901. leta
ob 2. uri popoldne v dvorani „doma katoliških
rokodelskih pomočnikov“ v Celovcu

s sledečim vsporedom:

1. Poročilo in posvetovanje o novi združni postavi in obvezni reviziji.
2. Pouk o sestavi letnih računov.
3. Razni nasveti.

Poročevalci bodo sledeči gospodje: inženir Miha Vošnjak, t. č. predsednik; odvetnik dr. Ivan Dečko, t. č. podpredsednik in pravni zastopnik, ter Franjo Jošt, tajnik in nadzornik omenjene Zveze.

Z ozirom na veliko važnost predmetov, ki se bodo na tem shodu razpravljali, je pričakovati, da bode vsaka koroška slovenska posojilnica po več odbornikov ali odposlancih zastopana.

Koroški pododbor.

Čare v Grebinju. — „Ne more!“

V nedeljo dné 11. avgusta je prišel državni posl. A. Čare v Grebinj, da tam poroča o „svojem“ delovanju v državnem zboru. O shodu smo sprejeli dvojce poročil, katera v sledečem objavljamo.

V nedeljo dné 11. t. m. je bil shod pri „Hornerju“ v Grebinju, na katerem je poročal poslanec in predsednik c. kr. kmetijske družbe, g. Čare, o „svojem“ delovanju v državnem zboru. Prišel se je shod pa eno uro pozneje, kakor je bilo naznanjeno (po 3. uri popoldne), ker ob določenem času še skoraj ni bilo koga, razun dveh „fortsrits“—apostolov iz Kneže, ki imata menda „blagi“ namen, rešiti celo Knežo in zgornje Krčanje, — kar jih spada pod dješe občino — strašne sužnjosti teh „črnih“ Djekšarjev. (?)

Po izvolitvi predsednika shodu, g. Kovača, župana v Grebinju, kateri otvori takoj zborovanje, govori državni poslanec Čare in se najprej zahvali za izkazano mu zaupanje, da ga je volila tudi gre-

binska občina za poslanca v državni zbor. * Potem pravi nadalje: ko je stopil v zbornico, je bilo vprašanje, h kateri stranki naj bi on pristopil, in reče, da ne taji, da se je pridružil nemški ljudski stranki, ker upa, da bode za kmete skoz tisto (t. j. stranko liberalnih dohtarjev) največ kaj dosegel (?). Rekel je tudi, da krščanska socijalna stranka za kmeta še nič ni storila (obo!). On poudarja nadalje, da je trdno prepričan, in da smemo upati, da se bo s časom ustanovila ena močna kmetška stranka v državnem zboru, da bode zmožna z uspehom zastopati težave kmečkega stanu in tudi uplivati na poljedelsko ministerstvo, da dobimo takega ministra, ki bode poznal vola od krave (!!!) ter bil izkušen tudi v kmetijskih razmerah. Opozarja tudi, naj bi imel kmet poslance svojega stanu, ** ne pa volil doktorje in duhovnike. Po tem govori o železnicah, o pogodbah z Ogersko, colnini, mlekarstvu, zadru-gah, hipotečni banki, deželni zavarovalnici, svinjski kugi itd.

Poslanec je obetal veliko, ali se bo moglo vse to izvršiti, je pa drugo vprašanje. H koncu opozarja tudi, da bi mu naznanili želje pismeno in ustmeno, ali skozi občino, ker je blage volje si prizadevati, vstreči vsem željam kmetškega stanu brez ozira na stranke in narodnosti; dobro došla mu bodo slovenska pisma ravno tako, kakor nemška, in obljubi, da bo skrbel sploh za kmete. Potem spregovori po slovensko rekoč: „Ako želi govoriti kdo po slovensko, naj se oglasi.“ Ali nikdo se ni oglašil. Omeniti hočem še, da je potem tudi govoril g. J. Majerhofer p. d. Rafar in med drugim predlagal, naj se poslanec poteguje za 6letno šolo, poudarjajoč, da marsikateri otrok z 12. leti že marsikaj zamore pomagati doma, zlasti ko med nami toliko manjka poslov; a zadel je s tem v nasprotje z učitelji, ki so bili na shodu močno zastopani. Udeležba je bila srednja, a kmete iz grebinjske okolice bi menda lahko naštel na prstih ene roke in sploh kmetov je bilo čisto malo in še ti le radovedneži, med katere se prišteva tudi pisatelj teh vrstic. —

Drugo nam došlo poročilo pravi pod naslovom: „Ne more!“ Na shodu v nedeljo dné 11. t. m. smo imeli priliko slišati našega državnega

* Ali se g. poslanec kaj spominja, kako se je vršila ta volitev pri nas, in ali je na to ponosen?!

** Je-li Čare tudi — kmet?!

poslanca g. Čare-ta, kateri nam je povedal, kaj je delal državni zbor — kar nam pa je itak že znano. Prepirali so se tja in sem, dokler niso dovolili vladi potrebnega denarja za železnice in vodotoke. Novi poslanci so se naučili sedeti, (!) ker seje so bile dolge in so trajale večkrat do polnoči. Poslanca Čareta edini predlog za železnico od Labuda do Celovca nihče nima za resnega, gotovo g. Čare sam ne. Govoril je dalje o svinjski kugi.

G. Werkel, bivši župan, je prosil, da dela g. poslanec na to, da se omogočijo zopet stare bajte okoli kmetij, ki so preveč obdačene in so se morale podreti.

Občesposlovani veleposestnik g. Jožef Majerhofer p. d. Rafar je govoril gotovo vsem kmetom, tudi liberalnim, iz srca, ko je stavil predlog, naj se skrajša dolžnost šolo obiskovati do 12. leta in prosil g. Čareta, naj on to podpira pri državnem in deželnem zboru. Navzoči učitelji, katerih je bilo precej zbranih, so takoj začeli sikati in še celo kmetje so ga sedaj pustili na cedilu. No, v tem se je zopet pokazala posebna — značajnost! Nazadnje se je izrazil g. Čare sam, da „ne more“ podpirati tega predloga!

Torej „ne more“, i zakaj pa ne more? Ker se je vpisal v liberalno-nemškonacionalno stranko, koji pripada tudi dr. Lemiš, in tu mora delati in plesati, kakor mu drugi godejo. Toraj Čare „ne more“ zastopati za kmete tako važnega predloga, in vi kmetje — ste ga volili!! Nauk iz tega: liberalca nikdar več!

Shod je bil jako slabo obiskan, kmetov se je naštel vkup okoli dvajset, drugi so bili učitelji iz okolice in iz Velikovca, znanih par rešiteljev nemštva, in tukajšnji, ob nedeljah po tretji uri popoldne prosti ljudje. Prepričani smo, da g. Čare s shodom sam ni bil zadovoljen, dasi je govoril blizu dve uri.

XVI. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

(Konec)

O denarnem stanju družbe je poročal g. blagajnik, prof. M. Petelin. Družba je imela l. 1900. dohodkov 33.133 K 63 v, in sicer:

Prispevki podružnic K 13.055-71, pokrovitelj-nina K 1620, podpora dež. zbora kranjskega K 2000,

PODLISTEK.

Kako so Medvedov očka Sršenko ozdravili.

(Napisal Doberčan.)

I.

Odkar biva človeški rod na zemlji, zasledujejo ga mnogovrstni sovražniki, ki mu pretijo od vseh strani in ga skušajo ugonobiti. Tak sovražnik človeškega rodu je tudi bolezen. Dolžnost vsakega zemljana je, da se vojskuje zoper sovražnike, ki mu grenijo življenje. Ta boj je dvojen: človek se bojuje s krepko roko ali pa „z uma svetlim mečem“. Akoravno pa je človeški rod v lečenju jako napredoval, se zanimal za vse bolezni in jih skušal razkriti, naj si bodo še tako skrivne, se je pa vendar na neko bolezen premalo oziral in jo premalo upošteval, ki lahko postane pogubonosna za vse sloje človeške družbe, namreč — bolezen na jeziku. To bolezen dobijo moški le redkokrat, najčeseje se prime žensk. Dobiš pa to bolezen, ako jezik prepogosto rabiš, ga preveč sučeš.

* * *

Tako bolezen je imela tudi Sršenka. Ne vem vam več za gotovo povedati, kaj je Sršena zmotilo, da se je vjel in vzel to žensko v zakon. No, naj bo, kakor hoče, resnica je pač bila, da je pri Sršenu „ona“ nosila hlače. Sršen pa je bil potrpežljiv človek, jako potrpežljiv. . . . Kedar le količkaj ni bilo prav, se je vstopila Sršenka med hišna vrata in čez „plot“ njenih rumenih zob se je vsulo krdelo besed, ki so bile bolj grenke kakor pa sladke, včas-

še celo strupene. In kedar so letele krilate besede kakor strele na deko, hlapec ali pa celo na Sršena, tedaj jojmene tistemu, ki jih je moral čuti. Če Sršenka ni hotela z lepega odnehati, je rekel sosedov hlapec: „Pri sosedu pa pšenico vejejo, ali pa se gospodinja krega.“ Te besede pa so bile kakor voda na ogenj in so vsaj za nekaj časa podušile žolč in jezo Sršenkino.

* * *

V Hudi vasi je bil letni semenj. Sršen je prodal svoja dobro rejena volička in ker se mu je kupčija dobro obnesla, sta šla s sosedom k „Matijetu“, ker sta dobro vedela, da takega, kakor ga toči „Matijče, ne najdeš po devetih župnijah na okrog. Dobro sta se imela pri steklenici rujnega vinca, ki je jelo počasno stopati v glavo in mešati možgane. Opomniti mi je še treba, da Sršen ni bil pijanec. Kaj še! Pa branil se pijače tudi ni in precej krepko je potegnil iz kozarca, če si mu ga ponudil. Tudi ni bila njegova navada, da bi bil po nedeljah dolgo izostajal, ne, ne, skrbne gospodnje so ga stavile celo svojim možem v zgled, kedar so ob nedeljah prepozno prihajali domu. Toda na sejmov dan ga je „božji žegen“ zmotil, tako da se ga je precej nalezal. Prehudo pa ravno še tudi ni bilo in še precej korajžno jo je lomastil proti domu.

Blížal se je hiši. Joj, joj, zdaj se je spomnil, kaj ga čaka. Aló! Kakor debela toča na plodonosna žitna polja, tako se je vsula kopica nečednih besed na uboge Sršena. Toda hladnokrvno je vse poslušal in še smejal se je razkačeni ženi. „Če sem jih kdaj zaslužil, sem jih danes“, si je

misлил. To pa je Sršenko še bolj razjezilo, da se ji mož še posmehuje. Popadla je metlo, ki je slonela za durmi, in lop po njem! — Toda Sršen je bil mož, Sršenka pa le ženska. — Lepo jo prime pod pazduho, jo pelje v stransko izbo in jo zaklene.

Sršenka ni vedela, kaj bi bila počela. Od jeze se je jokala. Obžalovala je, da je šla na Sršenovo, o, ko bi bila ostala doma, bi bilo vse drugače. Premišljevala je, kaj naj ukrene. Ali bi šla svojemu očetu potožiti vse, kar se ji je pripetilo? Ne! Oče bi jo še okregali in pognali nazaj. Kaj tedaj naj začne? Nekaj ji je prišlo na misel. Saj res! K Medvedu pojdem in se bom pritožila in povedala bom vse — — — od kraja do konca. — —

„No, ali se je burja že plegla, ali si se že spametovala?“ jo je vprašal Sršen, zasukal ključ in jo izpustil. Hitro skoči Sršenka po koncu in hajdi po stezi proti Medvedu. Mračilo se je že.

II.

Daleč na okrog so sloveli Medvedov očka zaradi dobrega sveta, ki so ga dajali vsakemu, kdorkoli je prišel k njim pomoči iskat, bodisi v telesnih, bodisi v duševnih zadevah. Če je prišlo govedu kaj, so poklicali Medvedčka; če je zbolel človek pri hiši, so poslali tudi ponj. In dosti so jih zlečili, da so popolnoma ozdraveli. Vigredi in o kresu so nabirali po planinah in po travnikih cvetlice in skrivnostna zelišča, jih sušili, jeseni pa, ko so jeli padati beli kosmiči izpod neba, so tičali po cele dni v kuhinji in kuhali in precejali, da jih je bilo veselje gledati. Mlada Medvedka se je večkrat jezila, ker na ognjišču ni imela prostora, kamor bi bila pristavila lonce, da bi mogla kaj skuhati.

podpora obč. sveta ljubljanskega K 1000, darila 40 slov. posojilnic in društev K 2158-42, noveletni darovi K 169, darovi Mohorjanov K 60, Ciril-Metodovi darovi K 1108-42, razni darovi K 1424-17, iz nabiralnikov K 132-95, zbirke časnikov K 5170-33, od vžigalic K 1200, od kave K 600, od platna, voščila, razglednic in cilindrov K 650; iz M. Drčarjeve zapuščine K 1176-48, volila K 220, obresti od glavnice in terjatev K 574-97, za prodane knjige K 513-18, vrnjeno posojilo K 300.

Iz pojasnil, ki jih je podal g. poročevalec k točki „dohodki“, povzamemo: Mej „prispevki podružnic“ je zaračunjena samo letnina. Vseh prispevkov (letnine, pokroviteljine, drugih dohodkov) so poslale podružnice: kranjske K 6963-69, v Trstu in okolici K 4839-48, štajerske K 3535-5, goriške K 892-14 in koroške K 439-30.

Casniki so nabrali: „Slovenec“ K 281-26, „Mir“ K 1358-80, „Slov. Narod“ K 3508-27 in „Soča“ K 22. — Od užigalic je prejela družba do danes 6400 K, od kave 2400 K. — Vsa zapuščina g. župnika Drčarja, ki je pripadla družbi, znaša čistih K 5961-70.

Družbeni stroški v minulemu letu so znašali K 35.243-79 in se tako razdele:

Šolstvo v Trstu K 11.346-13, šolsko poslopje v Trstu K 2138-82, šolska vrtea v Rojanu in na Greti K 3618-52, šolstvo na Goriškem K 3578, šolstvo na Muti K 950, posestvo na Muti K 2398-16, šolski vrtec v Mariboru K 550, šolski vrtec v Celju K 680, šolstvo v Velikovecu K 3079-95, šolski vrtec v Trzinu K 1065-80, podpore K 290, nagrade K 1350; knjige, učila in tiskovine K 1849-11, stanarina v „Nar. domu“ K 204, pristojbine od volil K 21-50, obresti od dolgov K 1242-24, tisoč društvenih znakov K 300, izguba pri prodanih delnicah K 204, razni stroški K 377-56.

Ako primerjamo dohodek s stroški, pokaže se primanjkljaj v minulemu letu 2110 K 15 v. — Z dnem 31. decembra je imela družba 2721-87 K porabnega premoženja, ker je znašal saldo koncem leta 1899. 4832-02 K.

O stanju blagajne od 1. jan. do 1. avg. smo čuli sledeče podatke: Začetkom tekočega leta blagajna ni bila v ugodnem položaju. Na povabilo g. prvostopnika so se dne 28. febr. sošle zastopnice ženskih podružnic. Na tem sestanku se je marsikaj ukrenilo v družbin prid. Jele so se prirejati veselice v družbin namen, katerih gmočni uspeh je bil prav dovoljen. Družbeni dohodki od 1. jan. do 1. avg. letos znašajo 22.932-67 K proti 19.543-36 K v jednaki dobi lanskega leta. Ako store vse podružnice svojo dolžnost, je upati, da se doseže do konca leta proračunana svota 37.476-48 K.

Dolga ima družba še 32.000 K, in sicer na kupnini za tržaško šolo 14.000 K, in posojilnici v Marenbergu 18.000 K. Vrednost družbenih poslopij in inventarja pa znaša 123.826 K.

Poročili sta se odobrili, prvostopniku Tom. Zupanu se je izrekla zahvala. Pri volitvi v odbor so bili zopet izvoljeni gg.: Gregor Einspieler, Ant. Zlogar, dr. Drag. vitez Bleiweis-Trsteniški, namesto g. Fr. Brežnika pa je bil izvoljen g. Drag. Žagar. V nadzorništvo so bili izvoljeni gg.: Orosi. Dolenec, M. Malenšek, Fr. Povše, Fr. Ravnihar, Iv. Vrhovnik; v razsodišče pa gg.: And. Kalan, dr. Majaron (nov), dr. Munda, Fr. Pleteršnik (nov), dr. Fr. Štor.

V tem duševnem porazu se je zatekla tudi Sršenka k njim.

„No, kaj pa bo dobrega, Sršenka,“ so rekli, ko so videli, da se bliža soseda.

„O, nič dobrega nič, le hudega“, je rekla Sršenka, ko se je sramežljivo bližala hiši.

„Kaj pa, kaj?“

„Sram me je skoraj povedati, toda moram, drugače ne bo pokoja pri hiši. Poprej še ni bilo prehudo, ko mi je utihnil, — a zdaj, zdaj! Zdaj je začel celó popivati. O da sem jaz bila vendar tako slepa in nisem videla slabostij na njem. Da bi ga — —!“

„Koga pa koga?“

„E, mojega starega!“

„Kaj pa sta imela, kaj; saj prej nisem nič čul hudega o vaju?“

In Sršenka je začela naštevati vse pregrehe in nerodnosti moževe tako lepo, kakor bi litanije molila. Posebno pa je poudarjala, da ji on nikdar ne utihne, če ona zareži nanj. Ko ga je tako očrnila pri Medvedu, in ko ji je že zmanjkalo snovi za govor, pravi: „Lepo prosim, očka, svetujte mi, svetujte, kaj naj počnem.“

„Mhm, hmha.“ Neznosen molk in grobna tišina je zavladovala po sobi.

„Ali je že dolgo od tega, odkar je začel tako delati?“ vpraša jo Medvedček.

„Še ni dolgo, ne; odkar je kres minil, mi take uganja.“

„Da bi pa kar naenkrat bil Sršen drugačen človek postal, tega pa ne morem verjeti, to se mi zdi pa čudno. Veste Sršenka, kaj vam povem. Mo-

Nato je urednik „Brivca“ iz Trsta, g. Kanuščič, napadel našo velikovško „Narodno šolo“ in tako požrtvovalno ter vzorno delujočo šolske sestre. Kaj mu je dalo povod za take neosnovane, naravnost iz trte izvite napade, ne vemo. Obžalujemo jih in zahvaljujemo se gg. župnikom Treiberju in Žlogarju, in g. učitelju Podobniku ter g. Rešu, ki so te napade krepko in med odobravanjem vseh zborovalcev zavrnili.

Nato se je zaključil shod z živio-klici cesarju in se je vršil običajni banket.

Prvostopnik č. g. Tomo Zupan je napil cesarju, dr. Medved družbenemu delovanju in prvostopniku, dr. Glaser Slovenkam, zbranim v družbi, dr. Pipuš Ljubljani in županu Hribarju, na kar se je g. Hribar zahvalil, g. Luka Svetec udeležnikom. Gosp. Hribar je izročil pozdrave biskupu Strossmayerju in g. Reš v imenu koroških Slovencev, povdarjajoč, da koroški Slovenci še ne bodo podlegli, ker imajo vrle podpornike. Zaklical je zborovalcem: Kar zase storiš, to s tabo izgine, kar za narod storiš, to ostane vselej! Dolgotrajno ploskanje je sledilo tem odkritim navdušenim besedam. G. prof. Kavčič je napil družbi in šol. sestram. Došlo je 22 brzozajnih pozdravov, med njimi tudi brzozajni pozdrav č. šolskih sester v Velikovecu: „Krepka „Slava!“ zbranim našim slovenskim bratom na štajerski rodni zemlji. Šolske sestre v narodni šoli velikovški.“

Dopisi.

Ruda. (Divjačina. — Podjedci. — Vodovod.) Vsako leto se slišijo pritožbe, da divjačina na polju in na vrtih napravlja dosti škode, a le malokdo se upa in potruditi, da bi zato primerno odškodnino zahteval. In zares, če greš po polju na sprehod, boš kmalu zapazil kakoga zajca ali srna, ki se mirno paseta v žitu, še hitro zbežita ne pred teboj, kakor da bi vedela, da ju varuje postava in lovski pastir. Na Višnjaški gori že dalj kot dvajset let ni bilo nobenega lova, zato tu divjačine ne manjka. Tu imajo zajci, srne in lisice svoja gnezda in brloge in odtod zahajajo na polja in vrte in tam škodujejo. Ni še dolgo, kar je lisica v okolici blizu 50 kur pobrala, samo v enej gostilni 24. Gospodinje so se skoraj razjokale, ko so zjutraj kurnico videle prazno ali pa število kur precej zmanjšano. Gorje pa psu, če bi se kateri podstopil, takega štirinogatega tata motiti pri njegovem delu in ga v les nazaj zapoditi; čakala bi ga tam koj smrtna kazen, kakor je tu pred kratkemu pridnega hišnega varuha taka osoda zadela. Zjutraj gresta oba farovška psa s hlapcem na polje, vzdigneta tam v bližnji koruzi zajca, ga podita v gozd, ali tam dvakrat pokne — gozdar je bil enega psa ustrelil, drugega pa močno ranil, da je še komaj prišel domu. Morebiti bi bilo bolje, če bi naš skrbni gozdar malo postrelil zajce, srne in lisice, da bi naša polja in kure pred njimi imele več pokoja, kakor pa da strelja na pse, ki hiše in polja varujejo. Zares čudna postava! Zajec se sme mirno pasti na tujem polju in ga kmet ne sme ustreliti, k večjemu more odškodnino tirjati; lovec pa sme tujega psa ustreliti, če vidi, da kako divjačino podi. Ali je mar divjačina več vredna kakor pes, ki celo človeka varuje? Ali bi se ne moglo

tudi pri psu, če je že res kaj škode napravil, samo le odškodnina zahtevati, ne pa ga ustreliti? Marsikdo bi rajši odškodnino plačal, kakor svojega psa zgubil. Naj bi se pri kovanju nove lovske postave malo tudi na uboge pse ozir jemalo! — Nadalje sem slišal ljudi tožiti, da jim podjedci, iz katerih v enem ali par letih brošči ali kebri zrastejo, na polju in na travnikih precej škode napravljajo, ker vse korenice podjedó, da ne more potem nič rasti. V Gorenčah jih je menda še več, kakor tukaj, pa tudi tu jih ne manjka, posebno na njivah blizu grmovja in lesa, kjer so prej bili hrošči. Čeravno je bila mrzla zima, teh škodljivcev vendar ni pobrala. Sploh pa je žetev, hvala Bogu, letos še dobra; če hajda ne spodleti, bo še dobro leto. — Za grad Ernek, ki je lastnina gospoda barona K. Helldorfa, so lansko leto napravili vodovod z železnimi cevi iz Višnjaške gore blizu eno uro daleč. Stal je 14.000 gid., pa se ne obnese posebno dobro. Voda je sedaj topla kot krop in diši po cevih, na viru pa je prav mrzla in okusna. — Veliko otrok boleha na ošpicah, zato so šolo dné 16. avg. zaprli. — Gostilna pri Kleperniku na Gruči se je dné 11. t. m. zopet odprla.

Grebini. (Nevihita.) V ponedeljek 12. t. m. popoldne so se črni oblaki pomikali čez Djekše proti Grebinju; bliskalo in grmelo je in bati se je bilo toče. Ploha je v naglici potoke napolnila, da je voda čez bregove stopila. Pri nas je majhen potoček, pa je vendar v enem kraju voda čez glavno cesto tekla. Hvala Bogu, pri nas in v okolici nevihta ni napravila škode; ali v Lipi je toča ajdo, kar je je še bolj majhne, zelo poškodovala; pri večji, ki je ravno cveteti začela, je pa škode za tretjino. Proti Rudi ni nič škode.

Grebini. (Politika. — Razno.) Odkar so železnico od Spodnjega Dravograda v labudsko dolino zgradili, je pri nas nekako tiho postalo. Seveda vsa labudska trgovina, ki je nekad iz Celovca, Beljaka in Trsta blago dobivala, je rabila cesto čez Velikovec in Grebinj. Še fužine v Lipici so morali opustiti, ker zaradi oddaljenja od železnice niso mogle več z drugimi tekmovali (ali pa po nemško lepo rečeno: konkurirati). Zato so se pa nekateri Grebinjčanje vrgli na politiko in velenemstvo in „hajlanje“ je pri nas v najlepšem cvetu. — Socijalistov je, kakor pravijo, posebno med rokodelci, veliko. Posebno o volitvah ni varno, imeti samostojno misel, kakor nekaterniki, ker mu takoj klobuk naderó, voz z dr. . . . namažejo, da po grebinskem „parfimu“ diši, in vesel mora biti, da mu svojih nemških nazorov dejansko ne vtepejo! — Tukaj je gostilničar, rodóm Nemec, ki kaj rad pokaže svojo „prijaznost“ proti Slovincem, pa kakor pravijo, tudi Nemcem s svojo obraženostjo ne prizanaša. Zato je pa tudi gostilna, če ni tujcev, lepo prazna. — Imamo dalje zdravnik, ki se z bolnimi Slovinci ne more sporazumeti, ker slovenski ne zna. Torej se zdravijo Slovinci še vedno na način, kakor zdravi živino živinozdravnik, ki v nobenem jeziku z bolno živaljo govoriti ne more. Zato nam je stari, častitljivi zdravnik v blagem spominu, ki je malo računal, je bil milega srca, postrežljiv in prijazen, zato obče spoštvan. Velika škoda za nas, da ne ozdravlja več. — Priznati moramo, da so Grebinjčanje jako milosrčni. Zgodilo se je, da ste ženi dveh rokodelcev, ki nista tako srečna, da

rate pač vi utihniti, če bo se on začel kregati; brez vzroka gotovo ne bo hud.“

To je bilo Sršenki preveč.

„Da bi mu jaz utihnila? Ne.“ — In zaloputnila je vrata za seboj.

„Zdaj pa imaš,“ mislili so si Medvedček, leteli so za njo, kar so najbolj mogli, in klicali so jo nazaj. „Sršenka, samo malo še pridite, jaz vem za veliko boljši svet, kakor je ta.“

„Naj pa bo“, si je mislila, morebiti pa vendar pomaga.

„No le potolažite se, le; nič ni bilo hudega“, jo skušajo pomiriti očka.

„Da bi — — —!“

„Pst.“ Če hočete, da bi se vrnili v vašo hišo mir, mi morate natančno na ta-le vprašanja odgovarjati, katera bom zdaj na vas stavil. „Ali boste?“

— „Bom.“ — „Dobro.“

„Ali vas ne srbi včasí jezik?“ — Sršenka ni vedela, kam meri to vprašanje.

„No, malo — — — malo včasí že.“ —

„Kaj malo, nič malo, jaz samo hočem vedeti, dà ali ne.“

— — — „Dà.“

Očka so prižgali svečo. „Tako! Zdaj pa stegnite jezik, kar najbolj morete iz ust.“ — Nerada je to storila Sršenka, toda če bi pa vendar pomagalo.

„Sem že videl, je že dobro. Kakih deset minut počakajte, da vam naredim zdravilo.“

„Je že prav.“

Očka grejo v kuhinjo. Ogenj je glasno prasketal, krop je vrel, ječmenček pa je delal pr, pr, pr. V kuhinji ni bilo žive duše. Očka so vzeli ponvico, jo nalili z vodo, izpod strehe pa so prinesli kamilic,

lapuha, metlike, ki je posebno za hude jezike. Národna pesem pravi:

„Na Medvedovem travn'ci
pa raste metlika,
ker je mlada Sršenka
tak' hud'ga jezika.“

In še več drugih rastlin so prinesli, katerim navadni človek še imena ni vedel. Medvedček so pa poznali vse, vse. In vzeli so od vsake rastline pergišče, od kamilic pa malo več in skuhalo so dobro, izvrstno zdravilo. Ko je bilo kuhano, so je lepo precedili in vlili v štefan, ter ga dobro zataknili.

„To bo pa preveliko“, je rekla Sršenka.

„E, nič ne bo, bo pa trajalo leto in dan. Če bi vam pa prej zmanjkalo, pa zopet pridite!“

„Kaj pa sem dolžna?“

„Le počakajte, da vam vse povem. Morate še vedeti, kako je treba to rabiti in kdaj. Veste, če se bo mož zopet kregal, potem pa hitro idite in vzemite tega dve žlici, pa požreti ga ne smete, ampak ga morate tako dolgo držati v ustih, da bo mož odjenjal ali pa odšel. Razumite?“

„Že razumem, a dvomim, da bi pomagalo.“

„Če se boste le natanko po mojem svetu ravnali, ste v dveh mesecih popolnoma zdravi, to vam zagotovim, pa ubogati morate in vse storiti tako, kakor sem vam ukazal.“

„Naj pa bo tedaj. Kaj pa sem dolžna?“

„Zdaj še nič, ker jaz ne jemljem prej denarja, predno da ne vidim, da je moj »pacient« popolnoma zdrav.“

„Pa srečno in zahvalim lepo za vse, pa zdravi ostanite.“

bi jima denar preostajal, po dvojčke dobili, in sicer ena dve punčki, druga pa dva fanteka. Ko so sosede izvedele, da ena mati nima za dva dojenčka perila in potrebnih rečij, so ji prav po krščansko pomagale. Toraj nimajo vsi Grebinjanje samo zlobnih jezikov, kakor nekateri pravijo, nego kažejo v dobrih delih svoja blaga sreca. Slava jim!

Grebinjski Klošter. (Praznik.) Na dan velike Gospojnice, ko je pri nas cerkveni praznik, je zjutraj malo deževalo, toraj ni bilo pri prvi maši ob 7. uri veliko ljudstva, pa vendar je bila velika cerkev polna. Vreme se je še dopoldne zboljšalo, in prišlo je veliko ljudij iz okolice, pa ne toliko, kakor druga leta. Cerkevni spreved okoli stare cerkve je bil sicer preprost, vendar prav vzpodbuden. Štiri sv. maše so se brale. Kramarji so še dobro tržili. Popoldan je bilo prav prijetno vreme.

Črna. (Nova maša.) 28. julij je bil za Črno zopet vesel dan. Obhajali smo novo mašo. Ravno pred enim letom smo imeli tako lep praznik, ko je daroval novo mašo naš rojak, g. Fr. Božič. Letos pa je primiciral g. Rupert Roter, ali kakor ga navadno kličemo, Hafnerjev Rudl. Bil je jasen dan. Zvonovi so klenkali, topiči grmeli, da se je cela Črna tresla in da je daleč naokrog odmevalo od sivih skal. Slavnostno pridigo, katera je marsikoga do solz ganila, je govoril naš preč. g. župnik Kirchmayer. Ljudstva se je kar trlo. Pa saj pravijo, da človeku ne sme biti žal za čisto nove črevlje, ako jih strga, ko gre na novo mašo. Posebno pa so nas pri pojedini dobro zabavali naši vrli pevci, ki so nam zakrožili marsikatero lepo pesem. Živeli!

Guštanj. (Razno.) Že več let so prosili tukajšnji prebivalci, da bi jim južna železnica sezidala postajno poslopje in bi napravila vsaj toliko, da bi se lahko vozni listki prodajali. Že več let se je govorilo, da je južna železnica vstregla tej želji, do izpeljave pa le ni prišlo. Zdaj bo menda res. Začeli so že kopati. Pa skrajni čas je že tudi bil. Če si se hotel kam peljati, in si hotel vzeti „retour“-listek, si moral leteti na Prevalje, ker od sprevednikov takih listkov nisi dobil. Če si prišel malo prej in si moral nekaj časa čakati, in če je slučajno prišel dež, si bil ves moker, ker še pod streho nisi mogel. — Kakor skoraj povsodi na Koroškem, tako bo tudi pri nas žita dosti, a sadja pa nič. — Na fužinah zidajo novo poslopje za delavce. Je že skoraj gotovo. Za stanovanja delavcev pridno skrbi vodstvo fužin, da jim ni treba po tukajšnjih luknjah se potikati, kakoršne večkrat vidiš v predmestjih. — Umrl je veleposestnik in trgovec z lesom, gospod L. Žmarcar. Imel je baje raka v želodcu in je bil že od svečnice v postelji. N. p. v. m.!

Klanče pod Reberco. (Zahvala.) Kakor je „Mir“ že v štev. 91. poročal, smo naredili novo stolpno streho in tudi popravili stolpni zid pri naši podružnici sv. Tomaža. Zato se zdaj z veseljem in hvaležnim srcem zahvaljujemo najprej Bogu, ker je obvaroval, da se je delo srečno dovršilo, drugič se zahvaljujemo vč. g. provizorju Kaplan-u, ker je skrbel, da se je delo pričelo in končalo in tudi zato, kar je podaril iz svojega. Tretjič se lepo zahvalimo vč. g. našemu rojaku v daljavi za denarno pomoč in tudi vsem tistim dobrotnikom, kateri so podarili lesovja za stolp. Ker je bila stolpna streha

„Le glejte, da se vi kmalu ozdravite, jaz sem hvala Bogu še zmiraj zdrav.“

* * *

Sršenka je ubogala Medvedčka in v štirinajstih dneh — kaj pa si mislite — je bila na jeziku popolnoma zdrava. Sršen je od samega veselja stisnil Medvedčku desetak.

„Ohô! No ali je zdrava?“

„O, hvala Bogu, pa tudi vam, popolnoma.“

Nekaj časa sta potiskala desetak po mizi gor in dol, no naposled pa so ga Medvedov očka radi hranili, akoravno so se ga iz začetka bolj branili kakor neuki Medvedovi junci jarma.

„Mhm! Hmha!“

Vrnil mu je.

Deček je šel po cesti ter držal veliko klobaso v roki. Kar zagleda na drugi strani malega psa, ki je mirno sedel ter se tam igral. Deček zažvižga ter kliče psa, ponujajoč mu klobaso. Pes veselo priteče čez cesto in zmaja z repom, ali ko pride do njega, se nasmeje deček in neusmiljeno udari s palico psa po glavi, da je kar zacvilil. To vidi neki mož, vzame iz žepa nekaj denarja ter to ponudi dečku. Deček veselo stegne roko, da bi vzel denar, ali ob tej priliki mož zavijti palico in udari z vso močjo po dečkovi roki. Ves razjarjen zakriči deček: „Zakaj me bijete! ali sem vas prosil za denar?“ Mož vpraša dečka: „Ali je tebe pes prosil za klobaso?“

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

zavarovana le za 300 gld. in stroški znašajo blizu 1000 gld., primanjkuje torej še veliko denarja, katerega pa pričakujemo še nekoliko od dobrotnikov cerkve. J. Žmarc, Juri Čertov, T. Jäger. cerkovnik. ključarja.

Jezerko. (Naše letovišče.) Po mojem zadnjem poročilu obiskalo nas je tukaj prav mnogo gostov iz raznih krajev, največ je bilo Čehov, in sicer med drugimi p. n. gg.: Karol Stüerl, J. Hynkova, Vaclav Kubycek, dr. Pokorný, dr. Jos. Svedinek, Vacl. Himel, Rud. Fridl, C. Dušil, N. Novak, Jarosl. Friedrich, dr. Jos. Koderabek, Jos. Stefan, dr. Jan. Slavik, Vacl. Spachel, dr. Jos. Nemec, Ana Kličkova, Ružena Kreimlova, dr. H. Šikl, Ana Šiklova, Her. Šikl, dr. V. Tille, dr. Brejcha, Am. Zanklova, Olga Klinova, Ružena Pelunkova, Ant. Pelunko, Mar. Palovšova, Beta Kotorčková, M. Daibkova, H. Protinsky, T. Halik, F. Machar, dr. J. Brant, Tom. Švab; dr. Jan. Kvičala, dvorni svetnik; Mar. Kvičala, Pilados Kvičala, J. Beneš, dr. K. Tik, dr. Belolišek, Jos. Mašek, K. Huml, dr. Sapravnik, Em. Šmiero, F. Šmiero, Leop. Leeft, H. Langer, H. Kleander, Šulc Josip, Fr. Hofman, F. Kreuzr, dr. Vrinšek, Drag. Cimperšek, Jak. Rant, Tév. Sitte, Jos. Tobial, Mir. Steflček, dr. Till, J. Hirsch, Mag. Černe, Lud. Jakubičkova, Olga Jakubičkova, F. Halkova, dr. Sigmund, Ana Somkupova, Ana Jehlikova, K. Klimšek, Novak, J. Bauer, J. Tanchi, Klimen, dr. Dorolkar, Elerbach, A. Korizl, M. Bedriš, Ant. Kubiste, F. Šasel, Havel, J. Svoboda, C. Hevera, dr. Tranta itd., večinoma iz Prage. Prišlo je dalje mnogo izletnikov iz Ljubljane, Kranja, Celja, Gradca itd., pa tudi nekaj Nemcev, kateri se niso mogli dočeti načuditi krasoti narave in udobnosti v češki koči. Najbolj so se pa Nemci čudili, da vsi njihovi listi o češki koči trdovratno molčijo, tako da je le malo komu obstoj te kočice znan. To storijo pa nemški listi iz tega namena, da svet sploh ne bi bil na češko kočjo opozorjen. Dne 12. t. m. je tukaj prenočeval celi pešpolk št. 17. Od teh je šlo 60 mož na češko kočjo prenočit in drugi dan so jo udrli vsi čez visoki Grintovec na Kokro. Dne 16. t. m. so nas posetili češki kolesarji, le škoda, da je bilo vreme zelo neugodno, tako, da je moral oficijelni sprejem izostati; kolesarji so tukaj obedovali, potem pa odšli vsi v češko kočjo ter tam prenočili. Dne 17. avg. so se vrnili, ter odšli proti bližnji Ljubljani.

Trata ob Glinjah. (Imendan.) Kako priljubljen, čislán in spoštovan je g. Lovro Zablačan, gostilničar na Trati, je sijajno pokazal predvečer njegovega godú, katerega smo prav slovesno obhajali. Komaj se je vlegel mrak, naznanjevalo je mogočno grmenje topičev pomen tega večera. Precej veliko število vrlih in navdušenih možakov, z g. županom in šolskim načelnikom na čelu, se je zbralo v njegovi gostilni, kjer se je vršilo godovanje s presrečnimi voščili in krepkimi pozdravi, z izbornim petjem in veselimi zabavanjem. Tako proslavo g. Lovro Zablačan vsled svojih neprecenljivih zaslug za nas Slovence v Glinjah in na Trati tudi zasluži. Kajti rodoljubov tako trdnega in kremitnega značaja, kakor je on, je pri nas malo. Nikoli se ni ustrašil še tako težavnega dela, vselej je ostal zvest svojemu materinemu jeziku, vselej se je potegoval za naše teptane pravice in še zdaj v svoji starosti skrbi in deluje za nas. Zaradi tega smo se ga mi vedno hvaležno spominjali ter mu pokazali svojo ljubezen in svoje zaupanje s tem, da smo ga še kot osivelega starčka izvolili za občinskega svetovalca. Upamo pa, da bode še dolgo let deloval nam v čast in slavo, kolikor mu bode mogoče, in od dna srca kličemo: „Bog ga živi še mnoga leta!“

Medborovnica. (Bolezen.) Letošnje leto je v zdravstvenem oziru za otroke zelo neugodno. Napadla jih je nalezljiva škrlatica, tako da se je morala v Borovljah šola zapreti. Da bi se kmalu k dobremu obrnilo, pomozí nam Bog!

Št. Jakob. (Nova maša.) Rožnodolinski Št. Jakob zmirom vestno skrbi za to, da si svojo slavo in pomenljivost ohrani med slovenskim ljudstvom. V zgodovini je njegovo ime itak že zapisano za veke, da pa potegne zanimanje vsakokratne sedanjosti nase, za to skrbi, kakor sem rekel, prav pridno. Vojska, borba, hujskanje, — veselice, praznovanje srečne volitve, sijajni zbori — vse se vrsti, o vsem vpletava zmirom glasna vest v širše kroge. Najnovejši vest iz Št. Jakoba pa je obhajanje nove sv. maše domačina, č. g. Ivana Serajnika. Iz vseh svojih sosednih far so se vlekle dolge vrste veselih ljudij k tej slavnosti. Vse jih je vlekla srčna pobožnost, spoštovanje do novih maš, zgled novomašnika, slava Št. Jakoba, narodna zavest, lepo vreme . . . posebno pa novica, da bo imel slavnostno pridigo domačin, č. g. Zeichen. Pa to je tudi bila pridiga: duhovnik je od Boga, Bog skrbi za njegovo čast, on ga brani; in kaj duhovnik vse stori. — Slavnostni obed, pri katerem je sodeloval izborni pevski zbor št.-Jakobski, bo ostal vsem v spominu. Gosp. novomašniku od srca kličemo: Na mnoga leta, zdrava in srečna!

Logavas. (Razdelitev občine.) „Mir“ je že poročal, da so liberalci pri naši občinski volitvi propadli. Ti naprednjaki so se zbrali iz zapadne strani naše občine, večinoma torej iz Lipe, katerim so prišli na pomoč tudi nemški Vrbļjani. Do zdaj smo mislili, da gre Lipljanom pri občinski volitvi večinoma le za krajevne razmere in da nam oni nasprotujejo le zato, ker jim je predaleč hoditi „za planke“ v Logavas, a zdaj so se ravno v prošnji za ločitev naše občine pokazali kot pristne „naprednjake“ ali „fortšritlarje“, ki so tudi res iz prepričanja — „Nemci“. Kot glavni vzrok za ločitev so namreč v prošnji na deželni odbor poudarjali to-le: „Dokler smo združeni z Logavaščani, tako dolgo ni upati, da postane naša občina „napredna“, „fortšritliha“; če se pa ločimo, bomo ustanovili „nemško napredno občino.“ Dobro so ljo pogodili s tem Lipljani; vedeli so dobro, kako se morajo pokloniti nemško-liberalnemu deželnemu odboru. In res, šlo je. Deželni odbor je privolil, da se loči Lipa od občine Logavas, ker se je za ločitev izreklo 99 davkoplačevalcev, zoper ločitev pa jih je glasovalo le 20. Pa kaj čudno se je godilo pri tem glasovanju v Lipi pri Kuhlingu! Bilo je glasovanje v ponedeljek dne 22. julija ob 9. uri predpoldnem. Č. kr. okrajno glavarstvo be-ljaško je o tem glasovanju tudi obvestilo občinski urad Logavas, a pismo je oddalo še le v saboto zvečer v Beljaku na pošto, ko je moralo dobro vedeti, da nam v nedeljo poštni urad ne pošilja pisem, in bi mi morali ono pismo še-le v ponedeljek popoldne sprejeti, toraj že po minulem zborovanju. Lipljani pa so o zborovanju dobro vedeli, ker so že v petek in soboto kaj pridno pobirali pooblastila za ločitev občine. Ali se je ono pismo od č. kr. okrajnega glavarstva slučajno zapoznalo, ali name-noma prepozno oddalo, ne vemo; toliko je gotovo, da bi se naša slovenska stranka v čisto drugem številu glasovanja udeležila, če bi bila o njem sploh kaj vedela! Treba si to postopanje sl. okrajnega glavarstva dobro zapomniti, kakor tudi naglico, s katero je deželni odbor, oziroma deželni zbor rešil celo zadevo. Ko gre za Slovence, so gospodje vse drugače počasni! Da so pridobili toliko glasov za ločitev, je pač lahko umevno, ker so delali ljudem prav zlate obljube. Krojač P. bode župan, tajnik in občinski sluga, vse ob enem in vse zastoj! — Davki se bodo znižali, ker gre skoz našo prihodnjo novo občino železnica, ki plačuje čez 500 kron na leto; na drugi strani se iznebimo št. ljske ceste, ki stane na leto čez 1000 kron itd., tak in enak je bil lim, na katerega so lovili svoje ptičke. Res, šlo je in zvečer so se veselili nemško-liberalne zmage in gromovito streljali. Pa le počasi! Kdo pa je porok, da bodo v novi občini res zmagali liberalci? Ali je pravično, da odvzamejo naši občini največje doneske, nam pa popustijo ceste v oskrbovanje? Ali je prav, da se deželni odbor sploh ni brigal ne za gmotno stanje občin, da ni bilo nobene preiskave, in se ni oziral na sklep občinskega odbora, kateri je s 14 zoper 7 glasovi bil zoper ločitev? Občina Logavas je že, in bo še storila potrebne korake, da se to početje primerno osvetli!

Logavas. (Nova gotična okna v cerkvi.) Dosedanja okna naše farne cerkve so bila precej neredno zidana, tako po obliki kakor tudi po velikosti. Šipe so bile iz navadnega stekla, deloma že pobite, leseni okviri večinoma že trohni. Letos smo napravili nova gotična okna v železnih okvirih, z majhnimi okroglimi šipicami takoiimenovanimi „pucen“-šipami. Zgoraj glava in ob krajih olupšava je iz lepega barvanega stekla z različnimi podobami. Najlepši utis napravi zdaj okno za glavnim altarjem, katero je bilo prej zakrito, ker je bila pred njim lesena stena. Kip Device Marije stoji zdaj v polni svetlobi pred oknom. Nad njo in ob straneh je mesto prejšnje lesene stene zagrinjalo iz modrega klota. Nova okna, katerih je deset, stanejo 365 gld. Izdelal jih je g. Rih. Suppersberg v Celovcu. Plačali smo jih iz prostovoljnih doneskov in darov, ker je naša cerkev popolnoma ubožna. Naj sledijo tukaj imena nekaterih dobrotnikov: J. Pötaver p. d. Mlinar 150 gld.; A. Čuden p. d. † Striešnjakova 50 gld.; M. Hafner p. d. Kranjčičeva 25 gld.; A. Kaplan, provizor na Reberci, 5 gld.; U. Happe 10 gld.; Kovačeva dekleta 9 gld.; A. Wurzer, Goričnikova, 5 gld.; Mar. Wurzer, Goričnikova, 3 gld.; Ekselencia V. Keil 5 gld.; Striešnjakova 6 gld.; Barb. Valentinič 10 gld.; Ana in Treza Spendier 10 gld.; Urša Suppe 10 gld.; Marija Stravs 10 gld.; Sušnikova dekleta 12 gld.; Črncova dekleta 8 gld.; Vikta Vrabl 3 gld.; drugi doneski 7 gld. Vkup 338 gld. Bog povrni vsem dobrotnikom!

Zilska Bistrica. (Otvoritev Milonikove kočice na Zahomski planini.) Ni bilo še enake slavnosti v zilskih planinah, kakoršna je bila slavnost otvoritve in blagoslovljenja nove kočice na Zahomski planini na praznik Velike Gospojnice. — Gospod Janez Milonik, rodoljubni posestnik v Zahomcu ter namestnik predsednika zilske podružnice slov. planinskega društva, je sezidal v vseh svojih delih rabno in po vsem lično kočjo, ki dela čast razumu in podjetnosti gospoda Milonika in

sploh Slovencem. Gospod Janez Milonig je pa tudi dovolj kristijan, da je želel staviti plod svojega truda in skrbij, svojo krasno planinsko koč, pod posebno varstvo božje. Ker je bil domači gospod župnik po službi božji v farni cerkvi zadržan, je č. o. Dioniz Spitzer, frančiškan iz Beljaka, z dovoljenjem premilostljivega knezoškofa daroval ob 10. uri predpoludnem sv. mašo na Zahomski planini v zelenjem okusno napravljeni mični kapelici ter imel primeren nagovor, na to pa blagoslovil novo koč. Mnogo ljudstva se je zbralo iz doline, četudi vreme ni dobro kazalo; posebno dobro zastopani so bili beljaški Slovenci. Prišel je tudi zastopnik osrednjega planinskega društva v Ljubljani, gospod Miha Verovšek. Slavnost je imela po vsem slovesen značaj. Prvikrat sv. maša na tej planini, lepo z zelenjem okinčana nova koč, slavalok, plapolajoče trobojnice in cesarske zastave, — slovenska trobojnica je celó vihrala iz Vršiča (1816 m) — veselo petje znotraj in zunaj koč, radostni obrazi udeležencev, vse to je vsakega navdušilo. Gospod Alojz Knafelc iz Beljaka je udeležence slavnosti, ki so se postavili pred koč in celo na strehi, med njimi vrle zilske lovce z napeto puško, fotografiral. Tudi za želodec je bilo z okusnimi jedili in pristno pijačo dobro poskrbljeno. Gotovo bi bil vsak udeleženec slavnosti še dalje rad na lepi Zahomski planini v vabljivi Milonikovi koči ostal ter tu užival sveži planinski zrak in gledal to krasno stvarstvo božje v obširnem razgledu, ko bi ga domača skrb in dolžnost ne vlekla v dolino. Dragi rojak, če imaš kaj prostega časa, da bi se malo oddahnil, če zdravje od tebe tirja, da si privoščiš mirnega počitka v planinskem zraku v krepčilo, in če želiš le napraviti kak izlet na planine, tedaj ti svetujem, da se kar brezskrbno podaš na Zahomsko planino v gostoljubno, dobro oskrbljeno novo koč, kamor prideš iz Zilske Bistrice v 3 urah ali pa iz Žabnic 2½ uri. Na Zahomski planini ne uživaš samo lep razgled na gorske velikanke, posebno tja na višarsko stran, ampak lahko se podaš na bližnji Ojsternik (2035 m) in ti je odprta pot na druge zilsko-kanalske planine. Tedaj naj se veselimo Slovenci, da smo dobili na Koroškem v zilskih planinah novo planinsko zavetišče za letovičarje in turiste ter národno postojanko na naših dokaj potujenih gorah.

Kanalska dolina. (Strela.) Na sv. Višarjih je 12. t. m. popoldne udarila strela v farovž, kjer sta bila dva gospoda duhovna v nevarnosti, druga strela je pa udarila v hišo pod gostilno v romarsko kuhinjo, kjer so se nahajale tri osebe. Hvala Bogu, da se ni zgodila večja nesreča. — Na nobeni hiši se ne nahaja strelodol, četudi so na taki visoki gori nujno potrebni.

Novičar.

Na Koroškem.

Na poučen shod posojilnic, ki se bode vršil prihodnji četrtek dné 29. t. m. v Celovcu, opozarjamo tem potom še enkrat vse naše slovenske posojilnice s prošnjo, da se ga po svojih zastopnikih gotovo polnoštevilno udeležijo. Pouk bode zanimiv in potreben posebno za tiste gospode, ki pri posojilnicah sodelujejo, oziroma uradujejo.

Za sadjarje priredi c. k. kmetijska družba poučen tečaj od 15. do 29. septembra na družbenem vrtu v Boženčah blizu Celovca. Udeleženci dobijo iz deželne blagajne podpore 2 K na dan.

Deželna šolska postava se ima preurediti. Deželni šolski svet je izvolil v zadnji seji poseben odsek, ki se ima o tem posvetovati. Bomo videli, kakšen kruh bo iz te moke!

Duhovske zadeve. Kn.-šk. dvorni kaplan, vč. g. Mart. Kovač, je imenovan kn.-šk. duhovnim svetovalcem. — Katehet na celovških meščanskih šolah, č. g. Fr. Schreiber, je imenovan za profesorja veronauka na občinski realki v Egerju na Češkem. — Č. g. Miha Ressler, kaplan v Št. Vidu, je postal župnik v Dolih. — Pri Uršulinkah v Celovcu je umrla č. sestra Ana pl. Fladung, stara 74 let. Doma je bila iz Košentavre. — Prestavljeni so č. gg.: Mat. Streit, provizor v Osojah, v Kamering; Fr. Ott, provizor v Dolih, za kaplana v Iršen; V. Fiebigger, kaplan v Iršenu, v Št. Vid. — Župnijo Karnski grad bo oskrboval č. g. Fr. Virnik, kanonik v Gospi sveti.

Osebné novice. Za nadučitelja mestne šole v Velikovecu je imenovan g. Mat. Pichler iz Mute ob Zili. Slovensko kajpak ne zna. — Nastavljena sta kot podučitelja g. Jan. Leist v Pliberku in G. Srebernik v Podgorjanah. — V Velikovecu je umrl hišni posestnik g. Ferd. Plešivčnik, star 47 let.

Iznajdba. Gospod Fridolin Kavčič, stotnik pri brambovcih, znani slovenski in nemški pisatelj, je iznašel ogledno zrcalo „Visitier-Spiegel M. 95“, s katerim se cevi vojaških pušk znotraj ogledati

zamore. To ogledno zrcalo se je vpeljalo pri naši vojni in tudi skoraj pri vseh evropskih vojnah, kjer rabijo puške-repetirke. Sedaj se je to zrcalo vpeljalo tudi v državah Chile, Siam-u in v holandskih naselbinah.

Samomori. V pondeljek dné 19. avgusta jutraj se je ustrelil v svojem stanovanju trgovec Anton Zupan. Uzrok umora je neznan. — Žile pre-rezal si je isti dan neki čevljarški mojster na Št. Rupertske cesti. Prepeljali so ga v bolnišnico. — V Št. Rupertu pri Celovcu se je pa zvečer ob ¼7. uri ustrelil na cesti mizarski pomočnik Pavel Fleiss iz Šmohorja zaradi neke ženske.

Po slovenskih deželah.

Iz Trsta Blagomili rodoljub, g. vitez Ivan Nabergoj, ki je bil nevarno obolel, je zdaj iz nevarnosti. Hvala Bogu! dobro je okreval.

Umrli. V Mavčicah pri Kranju umrl je dné 19. t. m. č. g. župnik in zlatomašnik M. Preželj, star 80 let. Zadela ga je kap. — Isti dan je v Ljubljani po kratki bolezni izdihnil svojo dušo g. Anton Klein, lastnik tiskarne, podpredsednik trgovske in obrtne zbornice itd. N. p. v m!

Drobiž. Na Triglavu slavilo je 18. t. m. 21 članov slov. plan. društva cesarjev rojstni dan. Sv. mašo je daroval c. in kr. mornarski kaplan S. Ambrož. — Na Črni prsti v Triglavu ponesrečil se je prof. Odörfer iz Požuna; pri trganju cvetk se mu je spodrsnilo in padel je v 300 metrov globok prepad.

Križem sveta.

† **Dr. Josip Kajzl**, bivši finančni minister in češki državni poslanec, umrl je dné 19. avgusta v Miskovicah pri Sobieslavi, kjer je bil na počitnicah, za zastrupljenjem krvi. Dr. Kajzl se je rodil l. 1854. v Bolyu na Češkem. Posvetil se je odvetniškemu stanu, spisal je tudi več knjig o finančnih zadevah. Ko je grof Thun l. 1898. sestavjal novo ministerstvo, imenoval je bil dr. Kajzla finančnim ministrom. Kot tak je deloval do padca Thunovega ministerstva l. 1899.

Nemška prevzetnost. Dà, le prevzetnost je vzrok, da na Nemškem sedaj padajo banke kot gnjile hruške. Ker je na kant prišla velika banka v Lipskem, padajo tudi male banke kakor muhe, in zdi se, da bode sledil splošen obrtniški prevrat. Prevzetnost je gnala Nemce predaleč in to se je maščevalo. Mislili so, da je njih denarna moč neizcrpna; Nemčija je živela nad svoje moči, tudi v politiki. Ker so bili Nemci politično in gospodarsko močni, mislili so, da so nepremagljivi in vsemogočni; mislili so, da so narod samih „nadčlovekov“. Vsled velikega razvoja nemške trgovine in obrtnije so mislili, da si že morejo vse dovoliti in da vsak kamen jim bode potil cekine. Malo Azijo, Kitajsko in Bog vé kaj še, so že v duhu požrili; oči so bile večje nego želodec. Sedaj pa je nastala žalost. Bodo potrebovali celo vrsto let, predno se jim zacelijo rane, ki so si jih sami vsekali.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 14. avgusta 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	—	—	—	—	— konj
rž	8	96	11	20	— pitani voli
ječmen	7	95	9	94	27 vprežnih volov
oves	5	60	7	—	— junca
turšica	8	40	10	50	— 57 krav
pšeno	15	20	19	—	— telica
proso	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir	1	80	2	92	— prascev
leča	13	—	16	25	
ajda	6	80	8	50	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 227 K do 332 K, krave po 155 K do 290 K.

Sladko seno je meterski cent po 4 K 80 v do 5 K 80 v, kislo seno po 3 K 20 v do 4 K 80 v, slama po 3 K — v do 3 K 20 v.

Promet je bil srednji, kupčija slaba.

Velikovec, dné 14. avgusta. Prignali so: 129 volov, 70 krav, 5 telet, 14 telic. Svinj ni bilo. Promet je bil srednji.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

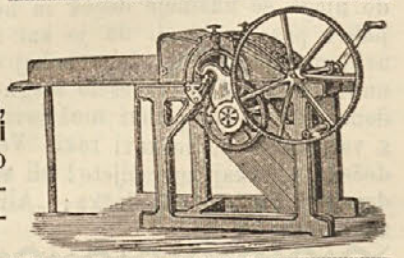
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adalgasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejša mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

NAZNANILA.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovecu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je trirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dné 15. oktobra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovecu na Koroškem.

Za naročevanje cerkvenih čipk pripoznana je najboljša tvrdka **Teodor Günther** v Bohdalu (Gottesgab) na Češkem.

Službo organista in cerkovnika

išče oženjen in cecilijansko prav dobro izurjen orglavec. Isti je rojen Slovenec, dober pevec in tudi žena je izvrstna pevka (sopranistinja). Zmožen je tudi nemškega jezika ter so mu na razpolago dobra spričevala že večletnega službovanja. Naslov se izve pri upravnistvu „Mira“ v Celovcu.

Na 10 let se dá v najem, oziroma se tudi prodá

Mallejeva kmetija

v Gornjih Vogličah pri Gozdanjah.

Radi obilne krme in sadja se ista večjemu živino in sadjereju toplo priporoča. Pri hiši se nahaja tudi domači mlin in kovačnica; v kuhinjo in hlev je napeljana voda. Vsa poslopja so popolnoma v dobrem stanu. Vsega zemljišča je blizu 69 oralov. Cena po dogovoru. Več pové posestnik

Janez Vospernik

v Gornjem Jezercu, pošta Vrba ob vrbskem jezeru.

Leonardo de Pauli,

kamnosek,

Velikovec, glavni trg šte. 16

se priporoča za izdelovanje

spomenikov, nagrobnih kamenov in plošč, stopnic, durnikov, stebrov vsake velikosti, namiznih plošč iz kararskega mramorja itd. Popravlja po ceni in solidno nagrobne kamne in napise.